

ชื่อเรื่อง	โครงสร้าง องค์ประกอบของป่า และการใช้ประโยชน์จากป่า ของชุมชน: กรณีศึกษา ป่าชุมชนบ้านใหม่จัดสรร ตำบลร้องเข็ม อำเภอร้องกวาง จังหวัดแพร่
ชื่อผู้เขียน	นายขยงยุทธ สุยานะ
ชื่อปริญญา	วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาภูมิสังคม อย่างยั่งยืน
ประธานกรรมการที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ ศรีเงินยวง

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาโครงสร้าง องค์ประกอบของป่า และการใช้ประโยชน์จากป่าของชุมชน แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ส่วนที่หนึ่งศึกษาโครงสร้างและองค์ประกอบของป่าชุมชน โดยใช้แปลงศึกษาแบบ quadrat method ขนาด 100 x 100 ตารางเมตร จำนวน 1 แปลง ในพื้นที่ป่าชุมชนบ้านใหม่จัดสรร ส่วนที่สองเป็นการศึกษาการใช้ประโยชน์จากป่าของชุมชน ใช้วิธีสัมภาษณ์และจัดเวทีชุมชน เพื่อพัฒนาแนวทางในการจัดการป่าชุมชนอย่างยั่งยืน

ผลจากการศึกษาโครงสร้างและองค์ประกอบของป่า พบว่าป่าชุมชนบ้านใหม่จัดสรรเป็นป่าเต็งรัง มีการจัดชั้นเรือนยอดของพันธุ์ไม้ออกเป็น 2 ชั้นเรือนยอด การปกคลุมของเรือนยอดเฉลี่ย 98.62 เปอร์เซ็นต์ มีจำนวนของชนิดพันธุ์ไม้ 21 วงศ์ 35 สกุล 40 ชนิด ในแปลงตัวอย่างความหนาแน่นเฉลี่ย 1,963 ต้นต่อเฮกตาร์ ไม้เด่น คือ เต็ง (*Shorea obtusa* Wall.ex Blume), รัง (*S. siamensis* Miq.), มะขาง (*Madhuca pierrei* (William) H.J.Lam), พลวง (*Dipterocarpus tuberculatus* Roxb.) และอินทนิลบก (*Lagerstroemia macrocarpa* Wall.) พื้นที่หน้าตัดของต้นไม้ทั้งหมด 13.55 ตารางเมตรต่อเฮกตาร์ และดัชนีความหลากหลายของชนิดพันธุ์ โดยวิธีการของ Shannon - Wiener Index มีค่า 2.33

ผลจากการสัมภาษณ์และจัดเวทีชุมชน พบว่าชุมชนมีการใช้ประโยชน์จากป่าชุมชนแบ่งเป็น 9 ประเภท คือ เห็ด 14 ชนิด ผักป่า 9 ชนิด ไม้ไผ่ 2 ชนิด ผลไม้ป่า 5 ชนิด ไข่มด 3 ชนิด ฟิน 3 ชนิด สมุนไพร 2 ชนิด หน่อไม้ 2 ชนิด และ สัตว์ป่า 2 ชนิด โดยใช้เพื่อบริโภคในครัวเรือนและจำหน่าย สมาชิกในครัวเรือนจะเป็นผู้เก็บหาเอง มีน้อยมากที่เก็บหาเพื่อจำหน่ายภายในชุมชน ของป่าบางชนิดเก็บหาได้ตลอดปีและมีหลายชนิดเก็บได้ตามฤดูกาล

แนวทางในการจัดการป่าชุมชนบ้านใหม่จัดสรรให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน ของราษฎรในชุมชนบ้านใหม่จัดสรร เน้นเรื่องการอนุรักษ์ป่าชุมชนเดิมในรูปแบบการร่วมกันกับชุมชน

240380

บ้านร้องเข็มและบ้านทรัพย์ไพรวัลย์ ปลูกเสริมป่าตามแนวพระราชดำริในรูปแบบการปลูกป่า 3
อย่าง เพื่อประโยชน์ 4 อย่าง ปลูกพืชอาหารเสริมป่าในรูปแบบป่าพื้นบ้านแหล่งอาหารชุมชน สร้าง
ฝายชะลอความชุ่มชื้น ทำแนวกันไฟป่ารอบป่าชุมชน รวมถึงร่วมกับชุมชนใกล้เคียงเสนอ
คณะกรรมการป่าชุมชนบ้านใหม่จัดสรรแก้ไขกฎระเบียบให้สอดคล้องกับเหตุการณ์ปัจจุบัน เพื่อให้
การใช้ประโยชน์จากป่าเกิดความสมดุลและยั่งยืน ต่อไป

Title	Forest Structure, Composition and Utilization by the Community : A Case Study of Ban Mai Jad San Community Forest, Rong Khem Sub-district, Rong Kwang District, Phrae Province
Author	Mr. Yongyut Suyana
Degree of	Master of Science in Geosocial Based Sustainable Development
Advisory Committee Chairperson	Associate Professor Dr. Kriangsak Sringernyung

ABSTRACT

The objective of this research was to study forest structure, composition and utilization by the community. It was divided into two parts. Firstly, forest structure and composition was studied by using quadrat method, one sample plot of 100 x 100 m² was used for Ban Mai Jad San community forest. Secondly, forest utilization by the community, Data collection was done by interviewing and group meetings to develop a guideline for the sustainable community forestry management.

Results of the study on forest structure and composition showed that Ban Mai Jad San community forestry was Dry Dipterocarp Forest (DDF). The sample plot could be divided into 2 layers, an average of the crown cover was 98.62 percent, The total number of species consisted of 21 families, 35 genera, 40 species. The stem density (no/ha.) was 1,963 trees per hectare. The dominant species found were Teng (*Shorea obtusa* Wall.ex Blume), Rung (*S. siamensis* Miq.), Mazang (*Madhuca pierrei* (William) H.J.Lam), Pluang (*Dipterocarpus tuberculatus* Roxb.) and Inthaninbok (*Lagerstroemia macrocarpa* Wall.). The stem basal area (m²/ha.) and species diversity index of Shanon-Wiener Index for the forest was 13.55 m² per hectare and 2.33, respectively.

The results from interviewing and group meetings showed that local people collected forest products from the community forest had 9 types. These consisted of 14 mushroom species, 9 wild vegetable species, 2 bamboo species, 5 wild fruit species, 3 egg's ant species, 3 fuel-wood species, 2 medicinal plant species, 2 bamboo shoot species, and 3 wild animal species. This

was aimed to collect forest products for food and sale. Household members collected its own forest products. Many species of forest products could be collected all year round but several could be collected in a certain period.

With regards to a guideline for the balance and sustainable forest management of Ban Mai Jad San community forest, Ban Mai jad San community should collaborate with Ban Rong Khem and Ban Sab Prai Wan community for the conservation of the community forest. To take the Royal Initiatives by using 3 forest for 4 benefit model, reforestation of edible plants by using the Food Bank model, making checkdams and fire prevention lines, collaborating of neighboring community to improve the community forest rules and regulations for the balance and sustainable forest utilization.